

P/8229934

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I ZELENE TRANZICIJE

UPRAVA ZA ZAŠTITU PRIRODE
SEKTOR ZA ZAŠTIĆENA PODRUČJA
I OCJENU PRIHVATLJIVOSTI

KLASA: UP/I-352-03/26-05/104
URBROJ: 517-06-2-3-26-2
Zagreb, 31. ožujka 2026. godine

Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije, Uprava za zaštitu prirode, OIB: 59951999361, temeljem članka 48. stavaka 5., 7. i 8. Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine, broj 80/13, 15/18, 14/19, 127/19, 155/23), vezano uz članak 46. stavak 1. Zakona o zaštiti prirode povodom zahtjeva lovačkog društva „ŠLJUKA“ Prilišće, Vukova Gorica 26, OIB: 96984744310, nositelja izrade Lovnogospodarske osnove za zajedničko otvoreno lovište broj IV/121 – "PRILIŠĆE" za vremensko razdoblje od 1. travnja 2026. do 31. ožujka 2036. godine, a podnesenog putem izrađivača „EAM Konzalting“, Zagrebačka 20, 49253 Lohor OIB: 12781723363, u predmetu prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu Lovnogospodarske osnove za zajedničko otvoreno lovište broj: IV/121 – "PRILIŠĆE" za vremensko razdoblje od 1. travnja 2026. do 31. ožujka 2036. godine, nakon provedenog postupka donosi

RJEŠENJE

- I. Da je Lovnogospodarska osnova za zajedničko otvoreno lovište broj: IV/121 – "PRILIŠĆE" za vremensko razdoblje od 1. travnja 2026. do 31. ožujka 2036. godine, prihvatljiva za ekološku mrežu.
- II. U cilju očuvanja zaštićenih područja, strogo zaštićenih vrsta i ugroženih i rijetkih stanišnih tipova za koje nisu izdvojena područja ekološke mreže izdaju se sljedeći uvjeti zaštite prirode:
 1. U zoni radijusa 100 m oko aktivnih gnijezda strogo zaštićenih ptica grabljivica, u vrijeme njihova razmnožavanja nije dopušteno provoditi lov i druge aktivnosti koje bi mogle uzrokovati njihovo uznemiravanje;
 2. Svako utvrđivanje brojnog stanja (prebrojavanje) divlje mačke (*Felis silvestris*) i dabra (*Castor fiber*) obavljati u suradnji s nadležnom javnom ustanovom za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode i uz njezinu suglasnost
 3. Za dabra (*Castor fiber*) obavezno primjenjivati Plan gospodarenja dabrom u Republici Hrvatskoj, a nakon donošenja Plana upravljanja, odnosno Plana gospodarenja za strogo zaštićenu vrstu divlju mačku (*Felis silvestris*), divljom mačkom gospodariti sukladno navedenom planu.;

4. U slučaju nalaza nastambe vidre (*Lutra lutra*) nije dopušteno provoditi lovne aktivnosti u zoni radijusa 300 m oko nastambe
5. Strogo zaštićenu vrstu šljuka bena (*Scolopax rusticola*) dopušteno je loviti isključivo u razdoblju jesenskog preleta, a utvrđivanje brojnog stanja (prebrojavanje) obavljati u suradnji s nadležnom javnom ustanovom za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode i uz njezinu suglasnost;
6. Za smeđeg medvjeda (*Ursus arctos*) obavezno primjenjivati Plan gospodarenja smedim medvjedom u Republici Hrvatskoj, za risa (*Lynx lynx*) Plan upravljanja risom, a nakon donošenja Plana upravljanja za strogo zaštićenu vrstu vuk (*Canis lupus*) obavezno primjenjivati navedeni plan
7. Ako na lovnogospodarskim i/ili lovnotehničkim objektima šišmiši osnuju koloniju i/ili ptice gnijezda, nije dopušteno njihovo uznemiravanje;
8. Pri održavanju postojećih i/ili izgradnji novih lovnogospodarskih i/ili lovnotehničkih objekata koristiti isključivo prirodne materijale te ne koristiti sredstva štetna za toplokrvne životinje;
9. Nije dopuštena sjetva/sadnja invazivnih stranih biljnih vrsta;
10. Nije dopuštena sjetva/sadnja jednogodišnjih i višegodišnjih poljoprivrednih i šumskih kultura (remiza) na površinama šumskih čistina (šumsko neobraslo zemljište), odnosno na području ugroženih i rijetkih stanišnih tipova (npr. livade/travnjaci/pašnjaci) navedenih u pravilniku o popisu stanišnih tipova i karti staništa (Narodne novine, br. 27/21, 101/22);
11. Livade, travnjake ili šumske čistine održavati na način da se kose dva otkosa godišnje – sijeno i otava – u tradicionalnom razdoblju te se ne smiju prihranjivati niti dosijavati.
12. Svaki pronalazak uginule ili ozlijeđene strogo zaštićene životinjske vrste odmah prijaviti ministarstvu zaštite okoliša i zelene tranzicije, zavodu za zaštitu okoliša i prirode putem obrasca dostupnog na internetskoj poveznici <https://arcg.is/1cbk98>;
13. U cilju praćenja stanja i očuvanja strogo zaštićenih vrsta, evidentirati njihova opažanja/nalaze, odnosno najmanje jednom godišnje ispuniti obrazac za evidentiranje strogo zaštićenih vrsta (osim vuka i risa) koji je dostupan na upit na zavod@mzozt.hr i dostaviti ga ministarstvu zaštite okoliša i zelene tranzicije, zavodu za zaštitu okoliša i prirode.

III. Ovo Rješenje objavljuje se na mrežnim stranicama Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije.

Obrazloženje

Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije, Uprava za zaštitu prirode zaprimila je 12. ožujka 2026. godine od strane „EAM Konzalting“, Zagrebačka 20, 49253 Lohor izrađivača Lovnogospodarske osnove za zajedničko otvoreno lovište broj: IV/121 – "PRILIŠĆE" za vremensko razdoblje od 1. travnja 2026. do 31. ožujka 2036. godine (dalje u tekstu: Plan) zahtjev za provođenje prethodne ocjene prihvatljivosti Plana za ekološku mrežu.

U zahtjevu su sukladno članku 48. stavku 2. Zakona o zaštiti prirode dostavljeni podaci o Planu, nositelju izrade Plana te pripadajući kartografski prikazi. Uz zahtjev je u tiskanom i elektronskom obliku priložen Nacrt Plana. U provedbi postupka ovo Ministarstvo razmotrilo je predmetni zahtjev i priloženu dokumentaciju te nakon uvida u Uredbu o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (Narodne novine, broj 80/19, 119/23, 87/25, 123/25) utvrdilo je sljedeće.

Nositelj izrade Plana je lovačko društvo „ŠLJUKA“ Prilišće, Vukova Gorica 26. Obuhvat Plana odnosi se na površine zajedničkog otvorenog lovišta broj: IV/121 – "PRILIŠĆE" površine 4137 ha od čega je sveukupne lovne površine 3209 ha (šumsko zemljište 2119 ha, poljoprivredno zemljište 1065 ha i vodene površine 34 ha). Plan se donosi za vremensko razdoblje od 1. travnja 2026. do 31. ožujka 2036. godine (10 godina).

Razlog za izradu Plana proizlazi iz Zakona o lovstvu (Narodne novine, broj 99/18, 32/19, 32/20 i 127/24 - OUSRH) koji propisuje obvezu gospodarenja lovištem i divljači, a gospodarenje obuhvaća uzgoj, zaštitu, lov i korištenje divljači i njezinih dijelova kao i izradu, obnovu i reviziju lovnogospodarskih planova. Lovnogospodarska osnova je planski akt kojim se detaljno uređuje gospodarenje, uzgoj, zaštita, lov i korištenje određenom divljači i lovištem za razdoblje od deset lovnih godina u skladu s mogućnostima staništa te brojnosti i stanjem populacije divljači koja se uzgaja u otvorenim i ograđenim lovištima. Lovnogospodarska osnova temelji se na brojnom stanju svih vrsta divljači koje stalno ili sezonski žive u lovištu i na broju divljači koja se može uzgajati u lovištu, vodeći računa o prisutnosti strogo zaštićenih životinjskih vrsta koje utječu ili na koje utječe lovno gospodarenje, ne narušavajućih pritom prirodne odnose među vrstama.

Prema Planu „lovište je namijenjeno za prirodni uzgoj normalno razvijene, zdrave i otporne divljači srednje do visoke trofejne vrijednosti, za zaštitu divljači i životinjskih vrsta koje u njemu obitavaju ili kroz njega prolaze i za korištenje divljači u cilju postizanja gospodarskog učinka. Lovište je također namijenjeno i za unos umjetno uzgojene divljači u svrhu povećanog gospodarskog korištenja.“

Plan se donosi za sljedeće vrste divljači, odnosno glavne vrste divljači kojima će se Planom gospodariti su: srna obična (*Capreolus capreolus*), svinja divlja (*Sus scrofa*) i smeđi medvjed (*Ursus arctos*). Osim navedenih glavnih vrsta Planom je predviđeno i gospodarenje ostalim (sporednim) stalnim vrstama divljači: jelen obični (*Cervus elaphus*), jazavac (*Meles meles*), divlja mačka (*Felis silvestris*), kuna bjelica (*Martes fiona*), kuna zlatica (*Martes martes*), dabar (*Castor fiber*), zec obični (*Lepus europaeus*), lisica (*Vulpes vulpes*), vrana siva (*Corvus corone cornix*), svraka (*Pica pica*) i šojka (*Garrulus glandarius*). Planom je obuhvaćeno i gospodarenje sezonskim vrstama stanaricama divljači: jelen lopatar (*Dama dama*), muflon (*Ovis ammon musimon*), čagalj (*Canis aureus*), prepelica (*Coturnix coturnix*), šljuka bena (*Scolopax rusticola*), golub grivnjaš (*Columba palumbus*) i patka divlja gluhara (*Anas platyrhynchos*).

U Planu je navedeno da jelen lopatar i muflon ne obitavaju na području plana, ali je njihova prisutnost moguća na nekim dijelovima lovišta u pojedinim godinama i pojedinim razdobljima godine. Navedeno je da će u budućem razdoblju ovlaštenik prava lova ukoliko se navedene jedinke vrste pojave na području Plana, potpuno izlučiti iz lovišta nakon dobivanja evidencijskih markica, sukladno Pravilniku o lovostaju.

Zahvati i aktivnosti planirani ovim Planom su: prebrojavanje divljači (prema godišnjoj dinamici, redovito početkom lovne godine i pred sezonu lova pojedinih vrsta divljači) i ostalih životinjskih vrsta; lov divljači (pojedinačni i skupni lov); rastjerivanje divljači na područjima gdje ista čini gospodarski nedopustivu štetu; podjela zaštitnih sredstava stanovništvu te edukacija stanovništva o njihovoj uporabi; održavanje postojećih i eventualna izgradnja novih lovnogospodarskih i lovnotehničkih objekata); provedba „mjera uređivanja lovišta“, „mjera zaštite divljači“ i „mjera očuvanja i poboljšanja staništa te sprječavanja šteta od divljači“; rad lovočuvarske i ostalih službi ovlaštenika prava lova; mogućnost unosa (ispuštanje) divljači iz

umjetnog uzgoja; prihrana divljači u nepogodnim vremenskim uvjetima (iznošenje hrane na hranilišta); prehrana divljači, odnosno osnivanje površina pod raznim jednogodišnjim i višegodišnjim kulturama te košnja.

Unutar obuhvata Plana ne nalaze se područja zaštićena temeljem Zakona o zaštiti prirode.

Sukladno Uredbi o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (Narodne novine, br. 80/19, 119/23, 87/25, 123/25) unutar obuhvata Plana djelomično se nalazi područja ekološke mreže područje očuvanja za vrste i stanišne tipove (POVS) HR2000642 Kupa (68 ha). Na udaljenosti od oko 1,6 km nalazi se posebno područje očuvanja za vrste i stanišne tipove (PPOVS) HR2001390 Brajakovo brdo, na udaljenosti 3,7 km nalazi se PPOVS HR2000593 Mrežnica – Tounjčica te na udaljenosti od oko 7,6 km područje očuvanja značajno za ptice (POP) HR1000001 Pokupski bazen.

Ciljevi očuvanja za područja ekološke mreže značajna za ptice propisani su Pravilnikom o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (Narodne novine, broj 25/20 i 38/20), ciljevi očuvanja i mjere očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova područja ekološke mreže propisani su Pravilnikom o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže (Narodne novine, broj 111/22.) dok su za dio područja dostupni na internetskim stranicama Ministarstva (<https://www.haop.hr/hr/novosti/informacija-o-primjeni-ciljeva-ocuvanja-u-postupcima-ocjene-prihvatljivosti-za-ekolosku>).

Područje HR2000642 Kupa sadrži sljedeće ciljne vrste i stanišne tipove: obična lisanka (*Unio crassus*), kiseličin vatreni plavac (*Lycaena dispar*), potočni rak (*Austropotamobius torrentium*), mladica (*Hucho hucho*), bolen (*Aspius aspius*), mali vretenac (*Zingel streber*), peš (*Cottus gobio*), dabar (*Castor fiber*), vidra (*Lutra lutra*), dunavska paklara (*Eudontomyzon vladkovi*), vijun (*Cobitis elongatoides*), veliki vijun (*Cobitis elongata*), zlatni vijun (*Sabanejewia balcanica*), potočna mrena (*Barbus balcanicus*), velika pliska (*Alburnus sarmaticus*), bjeloperajna krkušica (*Romanogobio vladkovi*), gavčica (*Rhodeus amarus*), plotica (*Rutilus virgo*), Keslerova krkušica (*Romanogobio kessleri*), tankorepa krkušica (*Romanogobio uranoscopus*), mala svibanjska riđa (*Euphydryas maturna*), danja medonjica (*Euplagia quadripunctaria*), karbonatne stijene s hazmofitskom vegetacijom - 8210, hidrofilni rubovi visokih zeleni uz rijeke i šume (*Convolvulion sepium*, *Filipendulion*, *Senecion fluviatilis*) - 6430, auvijalne šume (Alno-Padion, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) - 91E0*, poplavne miješane šume *Quercus robur*, *Ulmus laevis*, *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* ili *Fraxinus angustifolia* - 91F0, izvori uz koje se taloži sedra (Cratoneurion) – točkaste ili vrpčaste formacije na kojima dominiraju mahovine iz sveze *Cratoneurion commutati* - 7220*, vodni tokovi s vegetacijom *Ranunculion fluitantis* i *Callitricho-Batrachion* - 3260

Područje HR2001390 Brajakovo brdo sadrži ciljnu vrstu jadranska kozonoška (*Himantoglossum adriaticum*)

Područje HR2000593 Mrežnica – Tounjčica sadrži sljedeće ciljne vrste i stanišne tipove: obična lisanka (*Unio crassus*), potočni rak (*Austropotamobius torrentium*), peš (*Cottus gobio*), velika pliska (*Alburnus sarmaticus*), dabar (*Castor fiber*), vidra (*Lutra lutra*), puzavi celer (*Apium repens*), potočna mrena (*Barbus balcanicus*), plotica (*Rutilus virgo*), sedrene barijere krških rijeka Dinarida 32A0, vodni tokovi s vegetacijom *Ranunculion fluitantis* i *Callitricho-Batrachion* 3260

Područje HR1000001 Pokupski bazen sadrži sljedeće ciljne vrste crnoprugasti trstenjak (*Acrocephalus melanopogon*), vodomar (*Alcedo atthis*), patka kreketaljka (*Mareca strepera*), orao kliktaš (*Clanga pomarina*), čaplja danguba (*Ardea purpurea*), žuta čaplja (*Ardeola ralloides*), patka njorka (*Aythya nyroca*), bukavac (*Botaurus stellaris*), velika bijela čaplja (*Ardea alba*), bjelobrada čigra (*Chlidonias hybrida*), crna čigra (*Chlidonias niger*), roda (*Ciconia ciconia*), crna roda (*Ciconia nigra*), eja močvarica (*Circus aeruginosus*), eja strnjarica (*Circus cyaneus*), eja livadarka (*Circus pygargus*), kosac (*Crex crex*), crvenoglavi djetlić (*Leiopicus medius*), crna žuna (*Dryocopus martius*), mala bijela čaplja (*Egretta garzetta*), crvenonoga vjetruša (*Falco vespertinus*), bjelovrata muharica (*Ficedula albicollis*), ždral (*Grus grus*), štekavac (*Haliaeetus albicilla*), čapljica voljak (*Ixobrychus minutus*), rusi svračak (*Lanius collurio*), sivi svračak (*Lanius minor*), modrovoljka (*Luscinia svecica*), crna lunja (*Milvus migrans*), patka gogoljica (*Netta rufina*), gak (*Nycticorax nycticorax*), bukoč (*Pandion haliaetus*), škanjac osaš (*Pernis apivorus*), pršljivac (*Calidris pugnax*), siva žuna (*Picus canus*), žličarka (*Platalea leucorodia*), siva štijoka (*Zapornia parva*), riđa štijoka (*Porzana porzana*), mala štijoka (*Zapornia pusilla*), jastrebača (*Strix uralensis*), pjegava grmuša (*Curruca nisoria*), prutka migavica (*Tringa glareola*).

Područje ekološke mreže HR2000642 Kupa ujedno čini granicu predmetnog lovišta te se proteže od njenog sjevernog do zapadnog dijela (68 ha). Analizom planiranih aktivnosti predviđenih Planom utvrđeno je da se iste odnose na redovno gospodarenje divljači te ne uključuju zahvate koji bi mogli uzrokovati promjene u strukturi i funkciji staništa ili negativno utjecati na ciljne vrste i stanišne tipove. Planom je također propisano da se remize neće osnivati unutar područja ekološke mreže, čime se dodatno isključuje mogućnost zahvata koji bi mogli dovesti do promjene postojećih stanišnih uvjeta. Provedbom planiranih aktivnosti neće doći do prenamjene površina niti do izmjena ciljnih stanišnih tipova. Aktivnosti će se provoditi na način koji ne uzrokuje promjene u vegetacijskom sastavu ni u ekološkim uvjetima predmetnih staništa.

Vrste koje se nalaze na popisu divljači (sukladno Zakonu o lovstvu), a ujedno su i ciljne vrste gore navedenih područja ekološke mreže su: patka divlja gluhara (*Anas platyrhynchos*), glavata patka (*Aythya ferina*), krunata patka (*Aythya fuligula*), patka pupčanica (*Spatula querquedula*), patka kržulja (*Anas crecca*), liska crna (*Fulica atra*), šljuka kokošica (*Gallinago gallinago*) i dabar (*Castor fiber*). Od navedenih vrsta Planom će se gospodariti samo sa divljom patkom koja je u Planu navedena kao ostala, sezonska vrsta divljači, a s obzirom na udaljenost područja ekološke mreže (7,6 km) može se isključiti mogućnost direktnih negativnih utjecaja na ciljnu vrstu. Dabar je u Planu svrstan u ostale vrste stalne divljači te je propisano samo njegovo praćenje brojnosti. Dabar je strogo zaštićena vrsta Pravilnikom o strogo zaštićenim vrstama koja je ujedno i divljač te je zaštićen Pravilnikom o lovostaju (Narodne novine, broj 94/19) od 01. siječnja do 31. prosinca. Njime se gospodari temeljem Plana gospodarenja dabrom u RH pa se može isključiti značajan negativan utjecaj na dabara kao ciljnu vrstu navedenih područja ekološke mreže. Ostale životinjske vrste koje su ciljne vrste navedenih područja ekološke mreže ne nalaze se na popisu divljači. Slijedom navedenog može se zaključiti da provedba lovnogospodarske osnove neće imati značajan negativan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost navedenih područja ekološke mreže.

Analizom mogućih utjecaja provedbe Plana na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže utvrđeno je da se Planom odnosno aktivnostima planiranim Planom mogu isključiti značajni negativni utjecaji na ciljeve očuvanja i na cjelovitost područja ekološke mreže, stoga

nije potrebno provesti glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu te rješenje glasi kao u izreci.

U slučaju izmjena dostavljenog Plana, a koje bi mogle imati značajan negativan utjecaj na područja ekološke mreže, potrebno je ponoviti postupak prethodne ocjene prihvatljivosti Plana za ekološku mrežu.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike Uprava za procjenu utjecaja na okoliš i održivo gospodarstvo otpadom očitovale se dopisom (KLASA: 351-03/18-04/487 URBROJ: 517-06-2-1-2-18-2) od 7. svibnja 2018. godine da sukladno odredbama Zakona o zaštiti okoliša (Narodne novine, br. 80/13, 153/13, 78/15, 12/18) lovstvo nije područje za koje se obvezno provode postupci strateške procjene ili ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš.

Člankom 46. Zakona o zaštiti prirode propisano je da Ministarstvo provodi prethodnu ocjenu i Glavnu ocjenu za strategije, planove i programe koji se pripremaju i/ili donose na državnoj i područnoj (regionalnoj) razini, kao i za one koji se pripremaju i/ili donose na državnoj i područnoj (regionalnoj) razini, a za koje je posebnim propisom kojim se uređuje zaštita okoliša određena obveza strateške procjene ili ocjene o potrebi strateške procjene, dok Upravno tijelo provodi prethodnu ocjenu i Glavnu ocjenu za strategije, planove i programe koji se pripremaju i/ili donose na lokalnoj razini, kao i za one koji se pripremaju i/ili donose na lokalnoj razini, a za koje je posebnim propisom kojim se uređuje zaštita okoliša određena obveza strateške procjene ili ocjene o potrebi strateške procjene.

Članak 48. stavak 5. Zakona o zaštiti prirode propisuje da ako Ministarstvo isključi mogućnost značajnih negativnih utjecaja strategije, plana ili programa na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, donosi rješenje da je strategija, plan ili program prihvatljiv za ekološku mrežu.

Članak 48. stavak 7. Zakona o zaštiti prirode propisuje da rješenje iz stavaka 5. i 6. navedenog članka sadrži podatke o strategiji, planu ili programu, podatke o ekološkoj mreži, obrazloženje razloga na temelju kojih je isključena mogućnost značajnih negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže ili obrazloženje razloga na temelju kojih je utvrđena obveza provedbe Glavne ocjene.

Članak 48. stavak 8. Zakona o zaštiti prirode propisuje da rješenje iz stavaka 5. i 6. navedenog članka sadrži i uvjete zaštite prirode ako se radi o strategiji, planu ili programu u čijem se obuhvatu nalaze zaštićena područja, strogo zaštićene divlje vrste i/ili ugroženi i rijetki stanišni tipovi za koje nisu izdvojena područja ekološke mreže.

U skladu s člankom 51. stavak 2. Zakona o zaštiti prirode ovo Rješenje objavljuje se na mrežnoj stranici Ministarstva.

Uputa o pravnom lijeku

Ovo je Rješenje izvršno u upravnom postupku te se protiv njega ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred upravnim sudom na području kojeg tužitelj ima prebivalište, odnosno sjedište. Upravni spor pokreće se tužbom koja se podnosi u roku od 30 dana od dana dostave ovog Rješenja.

Tužba se predaje nadležnom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

DOSTAVITI:

1. Lovačko društvo „ŠLJUKA“ Prilišće, Vukova Gorica 26, 47271 Netretić (*R s povratnicom*)
2. „EAM Konzalting“, Zagrebačka 20, 49253 Lobar (*R s povratnicom*)

